

החברה להגנת הטבע (ע.ר.)

**דוחות כספיים
לשנה שהסתיימה ביום
31 בדצמבר 2019**

תוכן העניינים

עמוד

2	דוח רואי החשבון המבקרים
3	מאזנים
5	דוחות על הפעילויות
6	דוחות על השינויים בנכסים נטו
7	דוחות על תזרימי המזומנים
9	באורים לדוחות הכספיים

סומך חייקין
רחוב הרטום 8, הר חוצבים
תא דואר 212
ירושלים 9100102
02 531 2000

דוח רואי החשבון המבקרים לחברי העמותה של החברה להגנת הטבע (ע.ר.)

ביקרנו את המאזנים המצורפים של החברה להגנת הטבע (ע.ר.) (להלן - "העמותה") לימים 31 בדצמבר 2019 ו-2018 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים, את הדוחות על הפעילויות של העמותה ובמיוחד, את הדוחות על השינויים בנכסים נטו ואת הדוחות על תזרימי המזומנים של העמותה ובמיוחד לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הוועד המנהל וההנהלה של העמותה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של שותפות מוגבלת שאוחדה באיחוד יחסי ואשר נכסיה הכלולים באיחוד מהווים כ-1% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר 2019 ו-2018, והכנסותיה הכלולות באיחוד יחסי מהוות כ-8% מכלל ההכנסות המאוחדות לשנים שהסתיימו באותם תאריכים. הדוחות הכספיים של השותפות המוגבלת בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככול שהיא מתייחסת לסכומים שנכללים בגין אותה שותפות מוגבלת, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישמשו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הוועד המנהל וההנהלה של העמותה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של העמותה ובמיוחד לימים 31 בדצמבר 2019 ו-2018 ואת תוצאות הפעולות של העמותה ובמיוחד, השינויים בנכסים נטו ותזרימי המזומנים שלה ובמיוחד לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

סומך חייקין
רואי חשבון

19 ביולי 2020

עמותה		מאוחד		באור	
2018	2019	2018	2019		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
נכסים שוטפים					
17,445	5,359	17,445	5,359	2	מזומנים ושווי מזומנים
28,572	44,896	29,733	46,048	3	לקוחות
3,033	3,032	3,038	3,081	4	חייבים ויתרות חובה אחרים
276	312	276	312		מלאי
<u>49,326</u>	<u>53,599</u>	<u>50,492</u>	<u>54,800</u>		
השקעות לזמן ארוך					
33,983	30,829	33,983	30,829	12	ניירות ערך סחירים - מיועדים על ידי ההנהלה לרכוש קבוע
1,623	1,525	1,623	1,525	16ב'	הוצאות מראש לזמן ארוך
261	261	261	261	5	השקעה לזמן ארוך
<u>35,867</u>	<u>32,615</u>	<u>35,867</u>	<u>32,615</u>		
<u>61,669</u>	<u>64,120</u>	<u>61,779</u>	<u>64,205</u>	6	רכוש קבוע
<u>146,862</u>	<u>150,334</u>	<u>148,138</u>	<u>151,620</u>		סה"כ נכסים

איריס האן - מנהלת כללית

חבר ועדת חספיים

יוסף בן ארצי - יו"ר ועד מנהל

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 19 ביולי 2020

עמותה		מאוחד		באור	
2018	2019	2018	2019		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
מחזור הפעילויות					
25,754	26,953	25,754	26,953		תמיכות
16,494	13,698	16,494	13,698		תרומות והשתתפויות
4,336	3,329	4,336	3,329		סכומים ששוחררו מהגבלה
46,584	43,980	46,584	43,980		
מקורות אחרים					
7,701	6,987	7,701	6,987		דמי חבר
17,947	16,149	17,947	16,149		פעילות קהילתית וציבורית
42,717	44,521	51,487	54,573		פעילות בתי ספר שדה
1,228	1,050	1,228	1,050		מכירת מוצרי טיילות
11,728	14,919	11,728	14,919		פעילות הכשרה, יעוץ ופיקוח
81,321	83,626	90,091	93,678		
127,905	127,606	136,675	137,658		
עלות הפעילויות					
54,305	54,776	55,551	56,058		שכר עבודה ונלוות
24,556	23,571	31,120	31,270		פעילות חינוכית וסביבתית
2,326	1,483	2,326	1,483		קניית מוצרים והדפסות
40,108	42,429	40,419	42,735	13	הוצאות שוטפות אחרות
121,295	122,259	129,416	131,546		
6,610	5,347	7,259	6,112		הכנסות נטו מפעילויות
9,379	9,256	9,952	9,823	14	הוצאות הנהלה וכלליות
(2,769)	(3,909)	(2,693)	(3,711)		גרעון נטו לפני הכנסות (הוצאות) מימון, נטו
(1,679)	1,304	(1,907)	1,113	15	הכנסות (הוצאות) מימון, נטו
(4,448)	(2,605)	(4,600)	(2,598)		גרעון נטו אחרי מימון
(152)	7	-	-		חלק ברווחי (הפסדי) שותפות מוחזקת
(4,600)	(2,598)	(4,600)	(2,598)		גרעון נטו מפעולות רגילות

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני ע"י גורמי חוץ		שלא קיימת לגביהם הגבלה ע"י גורמי חוץ			
סה"כ אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	שיועדו ע"י העמותה אלפי ש"ח	ששימשו לרכוש קבוע אלפי ש"ח	שלא יועדו ע"י העמותה אלפי ש"ח	
113,380	6,652	41,860	57,870	6,998	יתרה ליום 1 בינואר 2018
(4,600)	-	-	-	(4,600)	שינויים במהלך השנה
2,464	2,464	-	-	-	עודף הוצאות על הכנסות לשנה - מועבר מדוח על הפעילויות תמיכות
3,131	3,131	-	-	-	תרומות והשתתפויות
1,284	1,284	-	-	-	עדכון שערך תרומות מוגבלות
(4,336)	(4,336)	-	-	-	סכומים ששחררו מהגבלה לפעילויות
-	(2,798)	-	4,809	(2,011)	לרכישת רכוש קבוע
-	-	-	(5,460)	5,460	סכומים שהועברו לכיסוי הוצאות פחת
-	-	2,239	-	(2,239)	יעוד על פי החלטות הנהלה (באור 12)
-	-	(7,778)	4,450	3,328	סכומים שיועדו על ידי ההנהלה ושיעודם מומש (באור 12)
111,323	6,397	36,321	61,669	6,936	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
(2,598)	-	-	-	(2,598)	שינויים במהלך השנה
1,725	1,725	-	-	-	עודף הוצאות על הכנסות לשנה - מועבר מדוח על הפעילויות תמיכות
2,770	2,770	-	-	-	תרומות והשתתפויות
(3,329)	(3,329)	-	-	-	סכומים ששחררו מהגבלה לפעילויות
-	(2,107)	-	5,097	(2,990)	לרכישת רכוש קבוע
-	-	-	(5,574)	5,574	סכומים שהועברו לכיסוי הוצאות פחת
-	-	2,000	-	(2,000)	יעוד על פי החלטות הנהלה (באור 12)
-	-	(4,989)	2,928	2,061	סכומים שיועדו על ידי ההנהלה ושיעודם מומש (באור 12)
109,891	5,456	33,332	64,120	6,983	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

עמותה		מאוחד		
2018	2019	2018	2019	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
				תזרימי מזומנים מפעילות שוטפות
(4,600)	(2,598)	(4,600)	(2,598)	גרעון נטו לפי דוח על הפעילויות
(590)	(17,650)	(580)	(17,529)	מזומנים מפעילות שוטפות - נספח (א)
(5,190)	(20,248)	(5,180)	(20,127)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות שוטפת
				תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(9,259)	(8,025)	(9,269)	(8,028)	רכישת רכוש קבוע
4,228	5,138	4,228	5,138	מכירת ניירות ערך סחירים, נטו
(5,031)	(2,887)	(5,041)	(2,890)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
				תזרימי מזומנים מפעילות מימון
5,445	4,495	5,445	4,495	הכנסות לנכסים נטו שהוגבלו
-	6,554	-	6,436	אשראי לזמן קצר, נטו
5,445	11,049	5,445	10,931	מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון
(4,776)	(12,086)	(4,776)	(12,086)	ירידה במזומנים ושווי מזומנים
22,221	17,445	22,221	17,445	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
17,445	5,359	17,445	5,359	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

עמותה		מאוחד	
2018	2019	2018	2019
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
(4,336)	(3,329)	(4,336)	(3,329)
5,460	5,574	5,492	5,602
366	(104)	336	(122)
155	(7)	-	-
1,284	-	694	47
495	(1,984)	495	(1,984)
3,424	150	2,681	214
(1,909)	(16,324)	(1,690)	(16,315)
23	1	298	(43)
(10)	(36)	(10)	(36)
(1,470)	(1,682)	(1,612)	(1,594)
(746)	143	(345)	147
98	98	98	98
(4,014)	(17,800)	(3,261)	(17,743)
(590)	(17,650)	(580)	(17,529)

נספח (א) - התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת

הוצאות (הכנסות) שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים

סכומים ששוחררו מהגבלה לפעילות פחת

עליה (ירידה) בהתחייבות בגין סיום יחסי עובד- מעביד, נטו

חלק (ברווח) בהפסדי שותפות מוחזקת הוצאות מימון

הפסד (רווח) מניירות ערך

שנויים בסעיפי רכוש והתחייבות

עליה בלקוחות

ירידה (עליה) בחייבים ויתרות חובה אחרים עליה במלאי

ירידה בספקים ונותני שירותים

עליה (ירידה) בזכאים ויתרות זכות אחרות ירידה בהוצאות מראש לזמן ארוך

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית

- א. כללי**
1. החברה להגנת הטבע (להלן - "העמותה") נוסדה כאגודה עותומנית בחודש אוקטובר 1953 ונרשמה כעמותה בחודש ספטמבר 1983 העמותה מוכרת כמוסד ציבורי כמשמעותו בסעיפים 29(ו) ו-46 לפקודת מס הכנסה.
עיקרי המטרות והפעולות של העמותה הינם שמירה וחינוך לשמירת ערכי הטבע ואוצרות הנוף, טיפוח הזיקה לארץ ישראל, אהבתה והכרתה, קידום והפצת רעיון הטבע ואיכות הסביבה, מתקופת ראשית ההתיישבות ומחקר ואיסוף מידע לקידום מטרות אלו.
 2. הדוחות הכספיים ערוכים עפ"י המתכונת שנקבעה על פי נוסח משולב של גלוי דעת מספר 69 ותקן חשבונאות מס' 5 בדבר כללי חשבונאות ודוח כספי על ידי מלכרי"ם ותקן חשבונאות מספר 36.
- ב. דוחות כספיים בערכים מדווחים**
1. בחודש אוקטובר 2001 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 12 בדבר "הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים". בהתאם לתקן זה, ובהתאם לתקן חשבונאות מספר 17 שפורסם בחודש דצמבר 2002, הופסקה ההתאמה של הדוחות הכספיים לאינפלציה החל מיום 1 בינואר 2004. עד ליום 31 בדצמבר 2003, המשיכה העמותה לערוך דוחות מותאמים בהתאם לגילוי דעת 36 של לשכת רואי חשבון בישראל. העמותה מיישמת את הוראות התקן ולפיכך הופסקה, כאמור, ההתאמה החל מיום 1 בינואר 2004.
 2. העמותה ערכה את דוחותיה הכספיים בעבר על בסיס העלות ההיסטורית המותאמת למדד המחירים לצרכן. הסכומים המותאמים, כאמור, שנכללו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2003 שימשו נקודת מוצא לדיווח הכספי נומינלי החל מיום 1 בינואר 2004. תוספות שבוצעו במהלך התקופה נכללו בערכים נומינליים. לפיכך הדוחות הבסיסים לתאריכים ולתקופות דיווח שאחרי 31 בדצמבר 2003 מוצגים בסכומים מדווחים בהתאם לתקני חשבונאות של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות.
 3. סכומי הנכסים הלא כספיים אינם מייצגים בהכרח שווי מימוש או שווי כלכלי עדכני, אלא רק את הסכומים המדווחים של אותם נכסים.
 4. בדוחות הכספיים "עלות" משמעותה עלות בסכום מדווח.
- ג. עקרונות הדיווח**
1. מאזניים:
 - א. פריטים לא כספיים (בעיקר - רכוש קבוע, מלאי, השקעות המוצגות על פי עלות) מוצגים בסכומים מדווחים.
 - ב. פריטים כספיים מוצגים במאזן בערכים נומינליים היסטוריים לתאריך המאזן.
 2. דוחות על הפעילויות:
 - א. הכנסות והוצאות הנובעות מפריטים לא כספיים (כגון: פחת והפחתות, שינויים במלאי וכדומה) או מהפרשות הכלולות במאזן נגזרות מהתנועה בין סכום מדווח ביתרת פתיחה לבין סכום מדווח ביתרת סגירה.
 - ב. יתר מרכיבי דוח על הפעילויות (כגון: מכירות, קניות, עלויות יצור שוטפות וכדומה) מוצגים בערכים נומינליים.

באור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

ד. שימוש באומדנים

הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים דורשת מהנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, ועל הגילוי המתייחס לנכסים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

ה. דוחות כספיים מאוחדים

1. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות הכספיים של העמותה ושל שותפות בשליטה משותפת המאוחדת בדוחות הכספיים לפי שיטת האיחוד היחסי.
2. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את החלק היחסי מפרטי הנכסים, ההתחייבויות, ההוצאות וההכנסות של שותפות המאוחדת באיחוד יחסי לפי שיעורי החזקה בה.
3. הדוחות הכספיים של חברה בת רואים עולם - החברה להגנת הטבע בע"מ, אשר לעמותה אין בה שליטה אפקטיבית בפועל, אינם כלולים בדוחות המאוחדים.

ו. נכסים נטו המוגבלים בשימוש

1. הנכסים נטו מחולקים לשתי קבוצות בהתאם להגבלת השימוש בהם. הקבוצה הראשונה - מתייחסת לנכסים נטו לגביהם קיימת הגבלה זמנית שהוטלה ע"י גורמים חיצוניים (בעיקר תורמים) וקבוצה שניה המכילה נכסים נטו שלא יועדו לשימוש ע"י גורמים חיצוניים. בקבוצה השניה ניתן להבחין בין נכסים נטו שלא יועדו לשימוש למטרות מסויימות לבין אלה שבמשך השנים יועדו למטרות מיוחדות ע"י ההנהלה.

נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני -

כוללים נכסים, אשר ניתן להשתמש בהם למטרות עברון יועדו.

מדובר בכספי הקצבות ותרומות הכפופות להתניות גורמים חיצוניים באשר לשימוש בסכומים שהתקבלו

נכסים נטו שיועדו ע"י העמותה -

כוללים נכסים נטו שלא הוגבלו בשימוש על ידי גורמים חיצוניים, אולם יועדו על ידי הנהלת העמותה למטרות מיוחדות.

2. יתרותיהם של הנכסים נטו שטרם נוצלו לייעודם, מושקעות בנכסים כספיים (מזומנים, ניירות ערך ופיקדונות) המוחזקים ומנוהלים במשותף.

ז. מזומנים ושוי מזומנים

כוללים פקדונות בבנקים שהתקופה עד למועד פרעונם, בעת ההשקעה בהם, אינה עולה על שלושה חודשים.

ח. ניירות ערך סחירים

אגרות חוב, מניות וקרנות נאמנות מוצגות לפי שוין בשוק לתאריך המאזן.

התקבולים ממימוש ניירות ערך סחירים מיועדים על ידי ההנהלה למימון השקעה בנכסים קבועים ולפיכך ההשקעות מוצגות במסגרת השקעות לזמן ארוך.

ט. מלאי

מלאי נמדד כנמוך מבין העלות וערך המימוש נטו. עלות המלאי נקבעת לפי שיטת פירו והיא כוללת את העלויות לרכישת המלאי ולהבאתו למקומו ולמצבו הקיימים. ערך המימוש נטו הוא אומדן מחיר המכירה במהלך העסקים הרגיל, בניכוי אומדן העלות להשלמה ואומדן העלויות הדרושות לביצוע המכירה.

י. השקעה בחברה בת ובשותפות

ההשקעה כוללת השקעה בהון המניות ובתשלומים ע"ח הון, בניכוי הפרשה להפסדים.

באור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

- יא. רכוש קבוע**
1. הרכוש הקבוע של העמותה כולל מבנים, כלי רכב, ציוד וריהוט.
 2. הרכוש הקבוע נמדד לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.
 3. הרווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערך בספרים, ומוכרים נטו בסעיף הכנסות אחרות בדוח על הפעילויות.
 4. פחת נזקף לדוח על הפעילויות לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע. קרקעות אינן מופחתות.

שיעורי הפחת הם כדלקמן :

%	
6-33	ציוד וריהוט
4-10	מבנים ומתקנים
15	כלי רכב

יב. יתרות הצמודות למטבע חוץ או למדד

1. פיקדונות בבנקים במטבע חוץ או הצמודים לו, מוצגים במאזן לפי שערי המטבע היציגים ליום המאזן. פיקדונות בבנקים הצמודים למדד, מוצגים לפי המדד בגין חודש דצמבר או לפי המדד הידוע בתאריך המאזן, בהתאם לתנאי הפיקדון.
2. פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן -

שעור השינוי		31 בדצמבר		שערי החליפין של הדולר -בשקלים חדשים
2018	2019	2018	2019	
8.1%	(7.8%)	3.748	3.456	
0.8%	0.6%	102.09	102.7	מדד המחירים לצרכן (מדד דצמבר) בנקודות

יג. ירידת ערך נכסים

העמותה מיישמת את תקן חשבונאות מספר 15 - ירידת ערך נכסים (להלן: "התקן"). התקן קובע נהלים שעל העמותה ליישם כדי להבטיח שנכסיה במאזן המאוחד (שלגביהם חל התקן), לא יוצגו בסכום העולה על סכום בר-ההשבה שלהם, שהינו הגבוה מבין מחיר המכירה נטו לבין שווי השימוש (הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס וממימושו). התקן חל על כל הנכסים במאזן המאוחד, למעט נכסים כספיים (פרט לנכסים כספיים שהם השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות בנות). כמו כן קובע התקן את כללי ההצגה והגילוי לגבי נכסים שחלה ירידה בערכם. כאשר ערכו של נכס במאזן המאוחד עולה על הסכום בר-ההשבה שלו, העמותה מכירה בהפסד מירידת ערך בגובה הפער בין ערכו הפנקסני של הנכס לסכום בר-ההשבה שלו. הפסד שהוכר כאמור יבוטל רק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת סכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד בו הוכר ההפסד האחרון מירידת ערך. העמותה בוחנת מדי שנה קיומם של סימנים לירידת ערך של הנכסים ומבצע הפרשות לירידת ערך במידת הצורך.

באור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית (המשך)

י. הכרה בהכנסות

1. מכירת מוצרים

ההכנסות ממכירת מוצרים נרשמות בעת המכירה או המשלוח ללקוח עם העברת הסיכונים והגמולים העיקריים הכרוכים בבעלות על המוצרים הנמכרים.

2. הכנסות משירות

ההכנסות מפעילות מחלקות העמותה וממתן שירותים נזקפות באופן יחסי על פני תקופת ההסכם או עם מתן השירות באם סבירות זרימתן של ההטבות הכלכליות המיוחסות למתן השירות הינה ודאית.

טו. הפרשה לחובות מסופקים

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים המשקפות בצורה נאותה, לפי הערכת ההנהלה, את ההפסד הגלום בחובות, שבנייתם מוטלת בספק. בקביעת נאותות ההפרשות התבססה ההנהלה, בין היתר, על הערכת הסיכון על סמך המידע שבידה בדבר מצבם הכספי של החייבים, היקף פעילותם והערכת הבטחונית שנתקבלו מהם. חובות מסופקים, אשר לדעת הנהלת החברה אין סיכוי לגבותם, נמחקים מספרי העמותה על פי החלטת ההנהלה.

באור 2 - מזומנים ושווי מזומנים

עמותה		מאוחד		
31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
13,988	73	13,988	73	מטבע ישראלי מטבע חוץ
3,457	5,286	3,457	5,286	
17,445	5,359	17,445	5,359	
יעוד המזומנים:				
2,338	2,503	2,338	2,503	מזומנים מיועדים על ידי ההנהלה מזומנים לא מיועדים
15,107	2,856	15,107	2,856	
17,445	5,359	17,445	5,359	

באור 3 - לקוחות

עמותה		מאוחד		
31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
19,134	19,442	22,050	22,415	חובות פתוחים משרד החינוך חברות אשראי המחאות לגביה צדדים קשורים
3,485	19,002	3,485	19,002	
3,802	4,091	3,802	4,091	
283	381	329	504	
2,716	3,092	1,358	1,546	
29,420	46,008	31,024	47,558	
(848)	(1,112)	(1,291)	(1,510)	בניכוי-הפרשה לחובות מסופקים
28,572	44,896	29,733	46,048	

באור 4 - חייבים ויתרות חובה אחרים

עמותה		מאוחד		
31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
566	603	566	636	הכנסות לקבל הוצאות מראש פקדונות השכרת רכב עובדים
2,143	1,661	2,148	1,677	
147	522	147	522	
177	246	177	246	
3,033	3,032	3,038	3,081	

באור 5 - השקעה לזמן ארוך

מאוחד ועמותה		
31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,141	1,141	השקעה מותנית בניכוי הפרשה לירידת ערך השקעה
(880)	(880)	
261	261	

העמותה התקשרה בשנת 2000 במסמך הבנות עם עמותת יד לשריון (להלן: "יד לשריון") שתוקפו הוארך על-ידי הצדדים מעת לעת, על-פיו העמידה סכום של 300 אלפי דולר ששימש את יד לשריון להקמת קריית חינוך בלטרון. סוכם שאם לא ייחתם בין הצדדים הסכם מפורט שמסדיר את שיתוף הפעולה בעניין קריית חינוך, והקמת מכלול צפרות, יוחזר הסכום צמוד לשער הדולר, ללא ריבית בתוך שנה. שיתוף הפעולה להפעלת קריית החינוך הופסק בשנת 2006. להערכת הנהלת העמותה סכום זה לא יוחזר וישמש כתשלום עבור הקרקע שתקבל העמותה באתר יד לשריון. עקב קיטון משמעותי בשטח אותו הייתה העמותה אמורה לקבל, כ- 8 דונם במקום כ- 25 דונם, נרשמה הפרשה לירידת ערך בהתאם. בנוגע למסמך הסכמות בין העמותה לבין יד לשריון ראה באור 16(ג).

באור 6 - רכוש קבוע

מאוחד

סה"כ אלפי ש"ח	כלי רכב אלפי ש"ח	ציוד וריהוט אלפי ש"ח	מבנים ומתקנים אלפי ש"ח	
286,845	1,337	49,489	236,019	עלות
8,028	-	3,748	4,280	יתרה ליום 1 בינואר 2019
294,873	1,337	53,237	240,299	תוספות
				יתרה ליום 31 בדצמבר 2019
225,066	1,153	31,487	192,426	פחת שנצבר
5,602	32	1,743	3,827	יתרה ליום 1 בינואר 2019
230,668	1,185	33,230	196,253	פחת לשנה
				יתרה ליום 31 בדצמבר 2019
64,205	152	20,007	44,046	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2019
61,779	184	18,002	43,593	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2018
				עמותה
סה"כ אלפי ש"ח	כלי רכב אלפי ש"ח	ציוד וריהוט אלפי ש"ח	מבנים ומתקנים אלפי ש"ח	
286,268	1,337	49,044	235,887	עלות
8,025	-	3,745	4,280	יתרה ליום 1 בינואר 2019
294,293	1,337	52,789	240,167	תוספות
				יתרה ליום 31 בדצמבר 2019
224,599	1,142	31,104	192,353	פחת שנצבר
5,574	32	1,727	3,815	יתרה ליום 1 בינואר 2019
230,173	1,174	32,831	196,168	פחת לשנה
				יתרה ליום 31 בדצמבר 2019
64,120	163	19,958	43,999	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2019
61,669	195	17,940	43,534	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2018

באור 7 - ספקים ונותני שירותים

עמותה		מאוחד	
31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
13,524	12,541	15,226	14,431
1,525	826	1,669	870
15,049	13,367	16,895	15,301

התחייבויות פתוחות
המחאות לפרעון

באור 8 - זכאים ויתרות זכות אחרות

עמותה		מאוחד	
31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,287	1,190	1,341	1,247
1,872	1,724	1,953	1,759
857	1,003	882	1,035
3,709	3,794	3,709	3,794
1,699	1,745	1,892	2,063
1,022	1,135	1,040	1,197
-	-	2,774	2,645
4	2	4	2
10,450	10,593	13,595	13,742

עובדים
מוסדות בגין שכר וניכויים
הפרשה לחופשה והבראה
הפרשה לתביעות
הוצאות לשלם ואחרים
הכנסות מראש
חברה קשורה
אחרים

באור 9 - הלוואות לזמן ארוך

עמותה		מאוחד	
31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
-	-	1,526	1,573

הלוואות בעלים (1)

(1) הלוואות שנתקבלו בשותפות החברה להגנת הטבע - מגלים ארץ שותפות מוגבלת. ההלוואות אינן צמודות ונושאות ריבית של 4% לשנה.

באור 10 - התחייבות בגין סיום יחסי עובד-מעביד, נטו

עמותה		מאוחד		א. הרכב
31 בדצמבר 2019	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019	31 בדצמבר 2018	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
5,316	5,230	5,494	5,367	התחייבות לפיצויי פרישה
(1,699)	(1,717)	(1,825)	(1,820)	ופיטורין
				בניכוי יעודה
<u>3,617</u>	<u>3,513</u>	<u>3,669</u>	<u>3,547</u>	

ב. התחייבות העמותה לתשלום פיצויי פיטורין לעובדיה, מכוסה ברובה על ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים בקופות פיצויים מוכרות, ו/או על ידי רכישת פוליסות בחברת ביטוח מתוקף סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג - 1963. הסכומים שהופקדו כאמור אינם בשליטתה ובניהולה של העמותה, ולפיכך לא ניתן להם להתחייבויות שבגין הן הופקדו ביטוי במאזן.

ההתחייבות בשל סיום יחסי עובד-מעביד הכלולה במאזן מייצגת את יתרת ההתחייבות שאינה מכוסה על ידי הפקדות ו/או פוליסות ביטוח כאמור לעיל. בגין חלק זה של ההתחייבות קיימת יעודה המופקדת על שם החברה בקופת פיצויים מוכרת. היעודה בקופת פיצויים כוללת הפרשי הצמדה וריבית שנצברו ומופקדים בחברות הביטוח. משיכת כספי היעודה מותנית בקיום ההוראות המפורטות בחוק פיצויי פיטורין.

בנוסף, מוקנות לעובדים זכויות לקבלת מענק הסתגלות בעת הפרישה: ההתחייבות שבמאזן מכסה את מלוא ההתחייבות של העמותה לתשלום מענקי ההסתגלות.

באור 11 - השקעה בחברה בת ובשותפות מוחזקות

עמותה		א. הרכב
31 בדצמבר 2019	31 בדצמבר 2018	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1	1	רואים עולם - החברה להגנת הטבע בע"מ (1)
-	-	השקעה במניות (86% מהון המניות המונפק והנפרע)
		חלק החברה ברווחים שנצברו מתאריך הרכישה
<u>1</u>	<u>1</u>	
1	1	החברה להגנת הטבע - מגלים ארץ, שותפות מוגבלת (2)
(6,425)	(6,418)	השקעה (50%)
		חלק החברה בהפסדים שנצברו מתאריך הרכישה
<u>(6,424)</u>	<u>(6,417)</u>	
<u>(6,423)</u>	<u>(6,416)</u>	

1. רואים עולם - החברה להגנת הטבע בע"מ נוסדה בשנת 2002 ועוסקת בשיווק ארגון ומתן שרותים נסיעות בתחום טיולים לחו"ל. העמותה מחזיקה 86% מהון המניות. דוחותיה הכספיים של החברה אינם מאוחדים במסגרת דוחות כספיים אלה. ראה באור 1 ה' (3).

2. החברה להגנת הטבע - מגלים ארץ שותפות מוגבלת נוסדה בשנת 2005 ועוסקת בשיווק ארגון ומתן שרותים בתחום טיילות חינוכית בעיקר למערכת החינוך. העמותה מחזיקה 50% מהון השותפות ו-50% מוחזקים על ידי חברת קוים לנופש בע"מ.

כפי שעולה מהדוחות הכספיים, סיימה השותפות את שנת פעילותה עם רווח של כ-14 אלפי ש"ח. לשותפות גרעון בהון העצמי ליום 31 בדצמבר 2019 בסכום של 12.8 מליון ש"ח וגרעון בהון החוזר בסך של כ-9.8 מיליון ש"ח. הנהלת השותפות הינה בדיעה כי לאור הודעת השותפים על תמיכה בשותפות, בעיקר בדרך של הפסקת חיוב בדמי ניהול והפחתה בהשתתפות בעלויות, העמדת הלוואות בעלים בשנים 2010 ו-2012 כמו גם במקביל העמדת ערבויות בעלים לבנקים, תוכל השותפות להמשיך לפעול כ"עסק חי".

חברה נוספת, קוים לטבע בע"מ, נוסדה בשנת 2005 ומשמשת כשותף הכללי המנהל את החברה להגנת הטבע - מגלים ארץ שותפות מוגבלת. העמותה מחזיקה 50% מהון המניות ובזכות ל-4 דירקטורים. בנוגע להודעת השותף על כוונתו לפרוש מהשותפות ראה באור 19ב'.

באור 12 - נכסים נטו שיועדו על ידי העמותה

עמותה ומאוחד	
31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
6,508	4,047
1,722	1,222
-	4,000
28,091	24,063
36,321	33,332
2,338	2,503
33,983	30,829
36,321	33,332

נכסים שיועדו ליישום תוכנית אסטרטגית להרחבת פעילות העמותה
 נכסים שיועדו לשדרוג מערכת מידע בעמותה
 נכסים שיועדו לקרן איזון לעתות משבר
 נכסים שיועדו לשיפוץ בתי ספר שדה ורכיש קבוע

בטוחות ומזומנים מיועדים
 מזומנים
 ניירות ערך סחירים

באור 13 - הוצאות שוטפות אחרות

עמותה		מאוחד	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
4,950	4,914	5,058	5,041
4,378	5,033	4,378	5,033
5,215	5,883	5,243	5,923
5,385	4,458	5,385	4,458
3,627	3,885	3,627	3,885
2,703	2,819	2,703	2,819
2,070	1,941	2,070	1,941
3,563	3,643	3,563	3,643
2,568	2,843	2,749	3,027
207	1,468	201	1,423
5,442	5,542	5,442	5,542
40,108	42,429	40,419	42,735

אחזקת רכב
 משרדיות, תקשורת ומחשוב
 מסים, שכירות וביטוח
 אחזקה והצטיידות
 חשמל, מים ואנרגיה
 שמירה, אבטחה וניקיון
 אחזקת צוות
 שרותים מקצועיים
 פרסום, שיווק והסברה
 חובות אבודים, מסופקים
 פחת והפחתות

באור 14 - הוצאות הנהלה וכלליות

עמותה		מאוחד	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
6,528	6,538	6,911	6,934
972	1,080	1,016	1,101
794	637	871	724
610	536	610	536
162	148	199	183
295	285	295	285
18	32	50	60
9,379	9,256	9,952	9,823

שכר ונלוות
 שרותים מקצועיים
 משרדיות ותקשורת
 מסים ושכירות
 אחזקת רכב
 אחזקה, חשמל וניקיון
 פחת והפחתות

באור 15 - הכנסות (הוצאות) מימון, נטו

עמותה		מאוחד		הפרשי שער ושערוך רווח (הפסד) מניירות ערך עמלות כרטיסי אשראי בנק הכנסות ריבית
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2019	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(861)	(341)	(861)	(341)	
(495)	1,984	(495)	1,984	
(500)	(506)	(728)	(697)	
177	167	177	167	
(1,679)	1,304	(1,907)	1,113	

באור 16 - תביעות משפטיות, התחייבויות תלויות והתקשרויות

- א. תביעות שונות הוגשו על ידי מטיילים נגד העמותה בגין נזקי גוף ונזקים אחרים. סכום החשיפה המירבי של העמותה בגין תביעות אלו הינו בגובה השותפות עצמית ומסתכם לסך כ- 3.8 מיליון ש"ח (שנה קודמת - 3.7 מיליון ש"ח).
- ב. בית ספר שדה הר גילה ממוקם בחלקו על שטחים של הכנסיה הרוסית ובחלקו על שטחים של הכנסיה היוונית. לפני שנים רבות הושג הסכם בין המדינה לבין הכנסיה הרוסית, המדינה שלמה סך של 2.7 מיליון ש"ח לסלוק התביעה המשפטית של הכנסיה הרוסית. בחודש ינואר 2014 נחתם הסכם בין העמותה לבין הכנסייה היוונית המסדיר את החיוב בגין השנים 2010 עד 2027 בתמורה לסכום של 6.78 מיליון ש"ח. מתוך סכום זה שולם עד כה סך של כ- 5.7 מיליון ש"ח. מתוך סכום זה סך של כ- 1.5 מיליון ש"ח כלול בדוחות כספיים אלו בסעיף חייבים לזמן ארוך.
- ג. ביום 1 בדצמבר 2010 נחתם מסמך הסכמות בין העמותה לבין יד לשריון בלטרון בנוגע להקמת המרכז הבינלאומי לחקר נדידת הציפורים. על פי המסמך המרכז יוקם על שטח שיוקצה למטרה זו בתוך אתר יד לשריון ובנית המרכז והתפעול והתחזוקה השוטפים יהיו באחריות יד לשריון. העמותה תטפל בנושא ההדרכות והתוכן במרכז.
- ד. כספי התרומות שהתקבלו אצלה למטרה זו ואשר כלולים בדוחות כספיים אלו במסגרת נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה באופן זמני על ידי גורמי חוץ, משמשים לפעילות העמותה בהתאם לאישור התורמים.
- ה. העמותה קשורה במספר הסכמי שכירות בגין אתרים ובתי ספר שדה בהם פועלת העמותה וכן במספר הסכמי חכירה תפעוליים בגין כ- 63 רכבים בשימושה. הסכמים אלו מתחדשים מעת לעת.

באור 17 - שעבודים וערבויות

- א. להלן פרוט שעבודים הרשומים על נכסי העמותה:
 1. שעבוד והמחאת זכות לטובת בנק דיסקונט לישראל בע"מ על פקדונות מטבע ישראלי ומט"ח ועל כספים וזכויות לכספים המגיעים לעמותה מאת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (כ.א.ל) לפי הסכם שנחתם בשנת 1985 בין העמותה לבין כ.א.ל.
 2. שעבוד קבוע והמחאה על דרך שעבוד לטובת בנק הפועלים בע"מ על כל הכספים, הזכויות והתשלומים המגיעים לעמותה מאת ישראלכרט בע"מ.
 3. שעבוד קבוע ראשון בדרגה ללא הגבלה בסכום לטובת בנק הפועלים בע"מ על פקדונות כספיים במט"ח הקיימים בחשבון העמותה שבסניף המרכזי של הבנק.
 4. שעבוד והמחאה בדרגה ראשונה לטובת בנק דיסקונט לישראל בע"מ על הכספים והמופקדים בחשבון העמותה שבסניף הגר"א של הבנק ו/או בכל חשבון קשור.
 5. שעבודים לטובת בנק כל תקשורת בע"מ על מרכזיות טלפונים.

באור 17 - שעבודים וערבויות (המשך)

ב. להלן פרוט ערבויות שנתנה העמותה:

1. ערבויות בנקאיות לטובת גופים שונים בסך 1,093 אלפי ש"ח.
2. העמותה חתמה על כתב ערבות מוגבלת בסכום של 1,250 אלפי ש"ח לטובת בנק דיסקונט לישראל בע"מ, לפיו ערבה העמותה לחשבון הבנק של החברה להגנת הטבע - מגלים ארץ שותפות מוגבלת. יתרת ההתחייבות של השותפות לבנק בתאריך הדוח הכספי מסתכמת לסך של 2,025 אלפי ש"ח.

באור 18 - הכנסות ממשרדי ממשלה

ההכנסות ממשרדי ממשלה מתקבלות כתמיכות הקצבות והשתתפויות ונכללות במסגרת הדוח על הפעילויות והדוח על השינויים בנכסים נטו על פי יעודן.

לטנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2018	2019
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
36,754	38,462
8,610	8,348
2,376	-
222	404
825	997
48,787	48,211

משרד החינוך
משרד הביטחון וביטחון פנים
משרד ראש הממשלה
משרד להגנת הסביבה
משרדים אחרים

סה"כ

באור 19 - אירועים לאחר תאריך המאזן

א. משבר נגיף הקורונה

נכון למועד פרסום הדוח פוקד את העולם משבר בעל השלכות מאקרו כלכליות, שמקורו בהתפשטות נגיף הקורונה במדינות רבות ברחבי העולם, אשר בעקבותיו, מדינות רבות, ובכללן ישראל, נוקטות בצעדים משמעותיים בניסיון למנוע את התפשטות הנגיף, כגון הגבלות על תנועת אזרחים, התכנסויות, הגבלות תחבורתיות על נוסעים וסחורות, סגירת גבולות בין מדינות וכיוצא באלה (להלן - "המשבר").

בתחום הטיילות החינוכית, הוביל המשבר לירידה משמעותית בהיקפי הפעילות החל מחודש מרס 2020, אשר באה לידי ביטוי בעצירה מוחלטת של פעילות הטיילות החינוכית. על מנת להתמודד עם הירידה האמורה, ביצעה העמותה התאמות לפעילותה, אשר כוללות צמצום הוצאות תפעוליות, לרבות באמצעות צמצום כח אדם, הפחתת שכר וציאת עובדים לחל"ת.

יחד עם זאת, אין ביכולתה של הנהלת העמותה להעריך ולכמת את השפעת המשך התפתחות משבר נגיף הקורונה על פעילות העמותה בשלב זה.

ב. החברה להגנת הטבע - מגלים ארץ, שותפות מוגבלת

בשנת 2020 הודיעה חברת קיים לנופש בע"מ לעמותה על רצונה לפרוש מהשותפות. הוסכם שהמועד הקובע לפרישה הוא 30 ביוני 2020. הדוחות הכספיים למועד הפרישה והמסמכים המשפטיים הדרושים נמצאים בהכנה.